

مربیان تحول خواه

رسول مجیدی
روزنامه نگار

منتقدین پپ گواردیولا می گویند او هنر مربیگری خاصی ندارد، بهترین تیم‌ها را در اختیارش قرار می‌دهند و بعد او نتایج خوب می‌گیرد. بیشترین ریخت و پاش‌ها را می‌کند و بعد نتیجه می‌گیرد. بهترین بازیکنان را می‌خرد و بعد نتیجه می‌گیرد. کمتر کسی به این توجه نمی‌کند با راسای پپ که در سال ۲۰۰۹ به او رسید و ۶ گانه گرفت، تا چه حد بدون بریز و پپاش خاصی تبدیل شد به بهترین تیم هزاره سوم. کمتر کسی متوجه

تأثیر او در ارتقای آن تیم است. پپ نه فقط تیم که تک تک بازیکنان تحت رهبری‌اش را رشد داد. بهترین نسخه مسی را تحت هدایت او دیدیم. در همین منجسترسیتی هم او بازی متفاوتی از کوین دیبروینه، گوندوغان و حتی هالند گرفته است. در واقع یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های گواردیولا همین تحول تیم و بازیکنان تحت هدایتش است.

مربیان دیگری هم هستند که چنین ویژگی دارند و امضای خودشان را پای تیم‌شان می‌زنند. مهم نیست آن تیم قهرمان شود یا نه ولی مسأله این است که تحت هدایت این دسته از

مربیان، آن تیم‌ها به صورت ویژه‌ای در جدول رشد می‌کنند. نمونه متأخر و جدیدش در دنیای فوتبال مدرن، اوانی امری است. او که با سویا دوران خوبی در لیگ اروپا داشت و بعد به ویارئال رفت و این تیم را در قاره یک مدعی در لیگ قهرمانان در آورد، در میانه‌های فصل پیش هدایت استون ویلا را برعهده گرفت. ویلا با مربیگری استیون جرارد در نزدیکی‌های منطقه سقوط بود. خطر حذف تهدیدش می‌کرد. اصلاً مالکان این تیم برای فرار از چنین وضعیتی رو به تغییر مربی آوردند. امری اما به اینکه استون ویلا را به منطقه امن

ببرد راضی نشد. ویلا تحت هدایت این مربی اسپانیایی آنقدر خوب ظاهر شد که سهمیه حضور در رقابت‌های اروپایی را دریافت کرد. در مقطعی فقط منجسترسیتی پپ گواردیولا از او بهتر امتیاز گرفته بود و آمار این تیم مخصوص به بازی‌های خارج از خانه خیره‌کننده بود. ژوزه مورینیو هم اخیراً موفق به چنین کاری شده. با اینکه پروژه او در تاتنهام یک شکست کامل بود اما از وقتی آقای خاص به رم رفته، این تیم برای اولین بار طعم قهرمانی اروپایی را چشید. رم در دو ساله که مورینیو را در نیمکت داشته دو بار

پیایی به فینال‌های اروپایی رسیده؛ اتفاقی که حتی در زمان اوج درخشش فرانسیسکو توتی هم برای این تیم پایتخت‌نشین رخ نداد. آنجولوتی هم از این دست مربیان است. فقط به موفقیت‌های او در میلان و رئال نگاه نکنید. کارلتووتی در اورتون مربیگری می‌کرد هم این تیم را مدعی گرفتن سهمیه اروپایی کرده بود. همان تیمی که در دو فصل گذشته مدام خطر سقوط تهدیدش کرده. این مربیان امضای خود را در تیم‌شان می‌گذارند، تیم‌شان را ارتقا می‌دهند و همیشه در خاطره‌ها می‌مانند.

مدت‌هاست که فوتبال ایران بدل به یک فوتبال بدون ثبات و متغیر شده. فوتبالی که در آن حوصله و شکیبایی هیچ جایی ندارد و شتابزدگی و عجله بدل به دکترین آن شده است. اگر تا دیروز بابت این استراتژی به عرب‌ها طعنه می‌زدیم که پای هیچ کس نمی‌ایستند و بین دو نیمه مربی عوض می‌کنند، حالا خود به همین درد دچار شده‌ایم و حتی از عرب‌ها سبقت گرفته‌ایم چرا که آنها حداقل یک نیمه را منتظر می‌مانند و بعد دست به تعویض می‌زنند اما در فوتبال ما سابقه داشته که پیش از آغاز بازی مربی تعویض شود!

در این اتمسفر عجیب و بی‌ثبات تعداد نیمکت‌های ایاب‌تبار در لیگ برتر از تعداد انگشتان یک دست هم کمتر است اما بررسی اتفاقات این نیمکت‌های دست نخورده لیگ ثابت می‌کند که ثبات همیشه از تغییر بهتر است و به موفقیت ختم می‌شود. سیاه لاجر زیر این انگاره را تأیید می‌کند.

نیمکت‌هایی که تکان نخوردند

ماندن و سوختن و ساختن

پرسپولیس

سرخپوشان تهرانی که فصل گذشته فوتبال ایران را با موفقیت صد درصدی به پایان رساندند، بسان هر تیم موفق تغییرات خاصی را در کادر فنی‌شان ایجاد نکردند. البته این باشگاه بنا به دلایلی که هنوز نامشخص است، با کریم باقری قطع همکاری کرد. اتفاقی که باعث شد انتقادات بسیاری به کادر مدیریتی این باشگاه و شخص رضا درویش شود. پرسپولیس با گل محمدی در فصل بیست و دوم هر سه جام فوتبال ایران را برد و در ۳۵ بازی موفق به ثبت ۲۴ پیروزی، ۷ تساوی و ۴ شکست شد. آماري که آنها را تبدیل به موفق‌ترین تیم سه فصل اخیر لیگ برتر فوتبال ایران کرد.

سیاهان

طلایی‌پوشان اصفهانی با ژوزه مورایس سابق مورینیو در تیم‌های اینتر و رئال مادرید، فصل نسبتاً موفق‌تری را سپری کردند. فصلی که البته جام با یک اشتباه از دست‌شان لغزید تا در حسرت قهرمانی باقی بمانند. شاید اگر زردها مقابل ملوان به تساوی نمی‌رسیدند، مورایس تبدیل به یکی از معدود مربیان تاریخ فوتبال ایران می‌شد که تیم تحت هدایت‌شان را در اولین فصل حضورشان قهرمان لیگ برتر فوتبال ایران کرده‌اند. با وجود این مدیران سیاهان با وجود ناکامی و از دست دادن دو جام فوتبال ایران به قراردادشان با سرمربی پرتغالی پایبند ماندند و سیاهان فصل بیست و سوم را هم با آغاز می‌کنند. طلایی‌پوشان در فصل بیست و دوم آمار ۲۰ پیروزی، ۸ تساوی و ۴ شکست را در ۳۲ مسابقه به ثبت رساندند. آماري که البته برای ابقا مرد سرشناس پرتغالی روی نیمکت تیم اول استان اصفهان حداقل برای یک فصل دیگر قانع کننده می‌باشد.

تراکتور

تراکتور تابستان گذشته با عقد قراردادی ۵ ساله قربان بردیف را به تبریز آورد. همکاری‌ای که البته دوام چندانی نداشت و پس از رسیدن پیشنهاد تیم سوچی روسیه به بردیف، مربی روس تبار با تراکتور قطع همکاری نمود و به مقصد سوچی پرواز کرد. سران این باشگاه پس از رفتن قربان، پاکو خمس اسپانیایی را برای هدایت این تیم استخدام کردند. سرمربی‌ای که با آمدنش به تبریز، این تیم را به طور کلی متحول کرد تا پرشورها در یک فصل عجیب و غریب فصل را با حضور در رتبه چهارم جدول و کسب ۱۵ پیروزی، ۷ تساوی و ۸ باخت به پایان ببرد تا خمس بدل به چهره ویژه لیگ شود. مردی که آنقدر خوب کار کرد که نامش در مقطعی برای حضور در تیم ملی شنیده شد و از همین رو ابقایش روی نیمکت پرشورها منطقی و عقلانی بود. برای حضور در لیگ پیش رو اما تراکتور بسان فصول گذشته شروع به ستاره خریدن کرده و ستاره‌هایی همچون سیامک نعمتی، شجاع خلیل‌زاده، سعید آقایی، عارف آقاسی و... را به تبریز آورد. آنچه با حضور خمس این تیم را در ردیف مدعیان جدی قهرمانی قرار داده، آنچه مسئولیت سرمربی اسپانیایی و انتظارات از او در فصل پیش‌رو را بیشتر می‌کند.

فولاد

فولاد در فصل گذشته روزهای عجیبی را تجربه کرد. روزهایی که با استعفای ناپهنگام جواد نکونام پیش از بازی مقابل الهلال عربستان در یک چهارم نهایی لیگ قهرمانان آسیا عجیب‌تر هم شد. پس از نکونام علیمصور به اهواز رفت، انتخابی که با مخالفت هواداران اهوازی روبه‌رو شد و این مخالفت‌ها تا روز پایانی لیگ ادامه داشت. پیش از آغاز فصل همه تصور می‌کردند فولاد با توجه به نفراتی که در نقل و انتقالات جذب کرده، یکی از مدعیان اصلی کسب جام قهرمانی لیگ برتر است. اتفاقی که رخ نداد و این تیم فصل را با حضور در رتبه نازل هفتم به پایان رساند. این تیم که محصول مشترک جواد نکونام و علیرضا منصوریان در این فصل بود، آمار ۹ برد، ۱۳ تساوی و ۸ شکست را به ثبت رساند. بعد از یک فصل پرفراز و نشیب و با توجه به انتقادات مداوم از منصوریان، کمتر کسی تصور می‌کرد که مدیران فولاد برای فصل جدید نیز با علیمصور ادامه دهند اما این اتفاق رخ داد تا کماکان شاهد التهاب و تنش و حاشیه پیرامون تیم فولاد در فصل جدید باشیم. آنچه به طور قطع به سکو‌ها هم کشیده خواهد شد تا حواشی فصل گذشته کماکان در فولاد ادامه‌دار باشد. بدون تردید پس از اولین شکست فولاد با منصوریان در فصل جدید تصمیم عجیب مدیران فولاد با واکنش منفی هواداران این تیم مواجه خواهد شد.

نفت آبادان

فصل برای برزیلی‌های ایران خوب آغاز شد و بد پیش رفت. به گونه‌ای که این تیم در ۳۰ هفته ۴ سرمربی مختلف را روی نیمکتش تجربه کرد. آماري که برای زمین زدن هر تیمی کافی است. اما عبدالله ویسی با رقم زدن یک شگفتی عجیب موفق شد این تیم را در لیگ برتر حفظ کند. صنعت نفت با تمام این مشکلات در این فصل ۵ پیروزی، ۱۰ تساوی و ۱۵ شکست را تجربه کرد. فصل را با حضور در رتبه چهاردهم جدول رده‌بندی به پایان رساند تا عبدالله ویسی پس از نجات معجزه‌آسای این تیم، روی نیمکت آبادانی‌ها ابقا شود و پاداش یک مأموریت غیرممکن را بگیرد. سرمربی‌ای که اگر اتفاقات عجیب فصل گذشته برایش تکرار نشود می‌تواند با این تیم در فصل پیش روی فوتبال ایران نتایج فوق‌العاده‌ای کسب کند.

استقلال خوزستان

استقلال خوزستان پس از قهرمانی در لیگ پانزدهم فوتبال ایران روند نزولی عجیب و غریبی را طی کرد. روندی که باعث شد تا تیم بیشه‌دار جنوبی به لیگ دسته اول سقوط کند و برای چند فصل هم در همان لیگ جا خوش کند تا هواداران فوتبال از صعود دوباره این تیم به بالاترین سطح فوتبال ایران ناامید شوند. استقلال‌های خوزستان در فصل گذشته لیگ دسته اول اما با هدایت سیروس پورموسوی موفق شدند پس از سال‌ها به لیگ برتر بازگردند. شاگردان پورموسوی در فصل گذشته لیگ برتر آمار ۱۴ پیروزی، ۱۵ تساوی و ۳ شکست را در ۳۲ مسابقه به ثبت رساندند و به عنوان دومین تیم صعود کننده به لیگ برتر بازگشتند. از همین رو بدیهی‌ترین تصمیم مدیران فولاد همین ابقای سرمربی موفق استقلال خوزستان بود. مردی که تجربه حضور در لیگ برتر را هم دارد و از همین رو بهترین گزینه برای آبی‌های خوزستان به شمار می‌رود. بسیاری از هواداران خوزستانی در انتظار برگزاری دربی خوزستان بین این فولاد و استقلال خوزستان و تقابل دوباره پورموسوی و ویسی پس از سال‌ها در لیگ برتر هستند. دو مربی‌ای که با کمک یکدیگر در لیگ پانزدهم قهرمانی را برای استقلال خوزستان به ارمغان آورده‌اند، حالا مقابل یکدیگر قرار خواهند گرفت.

شمس‌آذر

شمس‌آذر در فصل گذشته رقابت‌های لیگ دسته اول فوتبال ایران عملکرد فوق‌العاده‌ای را با سعید دقیقی سرمربی جوانش داشت و موفق شد با صلابت و اقتدار و کسب نتیجه‌ای که طی چند فصل اخیر در لیگ آزادگان ثبت نشده بود، با کسب جام قهرمانی به بالاترین سطح فوتبال ایران صعود کند.

شمس‌آذر با دقیقی در طول فصل گذشته رقابت‌ها آمار ۲۱ پیروزی، ۷ تساوی و ۴ شکست را تجربه و به لیگ برتر صعود کرد. این آمار باعث شد مدیران شمس‌آذر پس از یک استعفای ناگهانی دوباره با سعید دقیقی به توافق برسند تا او خیلی زود تجربه هدایت یک تیم در لیگ برتر را هم تجربه کند. تصمیمی که منطقی به نظر می‌رسد و کنار گذاشتن مربی موفق و قهرمان لیگ یک هرگز عاقلانه نیست.

با وجود این دقیقی باید بداند که فضای این دو لیگ یعنی برتر و آزادگان با یکدیگر تفاوت‌های بسیاری دارد. نکته‌ای که عدم توجه به آن می‌تواند شمس‌آذر را به سرنوشت فجرسپاسی و دیگر تیم‌های صعود کننده از لیگ یک مبتلا کند؛ یعنی بازگشت دوباره به لیگ یک.

